

Mišljenje roditelja o domaćoj zadaći

Kušter, Tamara

Master's thesis / Diplomski rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:873366>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-18**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA UČITELJSKE STUDIJE**

TAMARA KUŠTER

DIPLOMSKI RAD

**MIŠLJENJE RODITELJA O
DOMAĆOJ ZADAĆI**

Čakovec, rujan 2020.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA UČITELJSKE STUDIJE
(Čakovec)

DIPLOMSKI RAD

Ime i prezime pristupnika: Tamara Kušter

**TEMA DIPLOMSKOG RADA: Mišljenje roditelja o domaćoj
zadaći**

MENTOR: doc.dr.sc. Goran Lapat

Čakovec, rujan 2020.

SADRŽAJ

SAŽETAK	
SUMMARY	
1. UVOD.....	1
2. O DOMAĆOJ ZADAĆI - ciljevi, pozitivne i negativne strane.....	2
3. ULOGA RODITELJA U IZVRŠAVANJU DOMAĆE ZADAĆE.....	5
4. DOMAĆA ZADAĆA U PRODUŽENOM BORAVKU.....	8
5. DOMAĆA ZADAĆA TIJEKOM ONLINE NASTAVE	10
6. METODOLOGIJA	12
6.1. Cilj istraživanja.....	12
6.2. Problemi i hipoteze.....	12
6.3. Uzorak	14
6.4. Instrument istraživanja	14
6.5. Postupak istraživanja	15
6.6. Obrada podataka.....	15
7. REZULTATI I RASPRAVA.....	16
7.1. Vrijeme koje učenici dnevno provode u pisanju domaće zadaće.....	16
7.2. Učestalost pomaganja roditelja u pisanju domaće zadaće.....	18
7.3. Učestalost pisanja domaće zadaće od strane roditelja.....	20
7.4. Razlozi zbog kojih roditelji pišu domaću zadaću.....	22
7.5. Pisanje domaće zadaće vikendom	24
7.6. Korištenje različitih izvora znanja u pisanju domaće zadaće	26
7.7. Težina domaće zadaće	28
7.8. Predmeti s najviše domaće zadaće	30
8. ZAKLJUČAK.....	32
LITERATURA.....	34
PRILOZI	37
Kratka biografska bilješka.....	41
Izjava o samostalnoj izradi rada	42

Popis grafičkih prikaza

Grafički prikaz 1. <i>Vrijeme koje učenici dnevno provode u pisanju domaće zadaće..</i>	16
Grafički prikaz 2. <i>Učestalost pomaganja roditelja u pisanju domaće zadaće</i>	18
Grafički prikaz 3. <i>Učestalost pisanja domaće zadaće od strane roditelja</i>	20
Grafički prikaz 4. <i>Razlozi zbog kojih roditelji pišu domaću zadaću</i>	22
Grafički prikaz 5. <i>Pisanje domaće zadaće vikendom.....</i>	24
Grafički prikaz 6. <i>Korištenje različitih izvora znanja u pisanju domaće zadaće</i>	26
Grafički prikaz 7. <i>Težina domaće zadaće</i>	28
Grafički prikaz 8. <i>Predmeti s najviše domaće zadaće</i>	30

Popis tablica

Tablica 1. <i>Razlike u mišljenju roditelja o vremenu koje dijete provodi u pisanju domaće zadaće za vrijeme redovite i online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja</i>	17
Tablica 2. <i>Razlika u učestalosti pomaganja roditelja u pisanju domaće zadaće za vrijeme redovite nastave i online nastave s obzirom na mjesto prebivališta</i>	19
Tablica 3. <i>Razlike u učestalosti roditelja u pisanju domaće zadaće umjesto vlastitog djeteta za vrijeme redovite nastave i online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja</i>	21
Tablica 4. <i>Razlike u mišljenju roditelja o razlogu zbog kojeg su primorani preuzeti rješavanje domaće zadaće za vrijeme redovite i online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja</i>	23
Tablica 5. <i>Razlike u mišljenju roditelja o tome koliko često njihovo dijete mora pisati domaću zadaću vikendom za vrijeme redovite i online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja</i>	25
Tablica 6. <i>Razlike u mišljenju roditelja o tome koliko često njihovo dijete mora koristiti više različitih izvora znanja kako bi riješilo domaću zadaću za vrijeme redovite i online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja</i>	27
Tablica 7. <i>Razlike u mišljenju roditelja o težini domaće zadaće za vrijeme redovite i online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja</i>	29

SAŽETAK

Najučestalija školska obaveza za većinu učenika hrvatskih škola je pisanje domaće zadaće. Domaća zadaća samostalna je izvannastavna aktivnost učenika usmjerena na izvršavanje zadataka zadanih od strane učitelja/ica tijekom odgojno-obrazovnog procesa. Stavovi o svrhovitosti i potrebitosti domaćih zadaća nisu različiti samo kad su u pitanju stručnjaci, već i roditelji vrlo često imaju različita mišljenja o istoj. Zbog toga je cilj ovog istraživanja bio ispitati mišljenja roditelja o domaćoj zadaći za vrijeme redovite i online nastave te razlikuju li se isti u mišljenjima s obzirom na mjesto njihova prebivališta (selo/grad).

Prema mišljenju gotovo polovice ispitanih roditelja količina vremena potrebnog za izvršavanje domaće zadaće za vrijeme online nastave se udvostručila u odnosu na redovitu nastavu. Svakodnevna pomoć u pisanju domaće zadaće od strane roditelja također je bila učestalija za vrijeme online nastave. Zabrinjavajući je podatak da, bez obzira o kojem je obliku nastave riječ, oko polovice ispitanih roditelja skloni su rješavanju domaće zadaće umjesto vlastitog djeteta navodeći kao najčešći razlog manjak djetetove motivacije ili koncentracije. U pogledu razlika u mišljenju roditelja s obzirom na mjesto njihova prebivališta, istraživanje je pokazalo da su, kad je u pitanju redovita nastava, roditelji ruralnih sredina skloniji češćem pomaganju kod pisanja i izvršavanja domaće zadaće te smatraju da učenici češće moraju pisati domaću zadaću vikendom nego što to smatraju roditelji koji dolaze iz urbanih krajeva. Online nastava dovela je do većih neslaganja u mišljenju roditelja urbanih i ruralnih sredina. Rezultati pokazuju da su tijekom online nastave roditelji ruralnih sredina češće pisali domaću zadaću umjesto vlastite djece, procjenjivali je težom nego li roditelji urbanih sredina te smatrali kako se domaća zadaća češće morala pisati vikendom, a za uspješnost izvršavanja iste, prema njihovom mišljenju, učenici su češće morali koristiti više različitih izvora znanja.

Ključne riječi: domaća zadaća, roditelji, online nastava, redovita nastava

SUMMARY

The most common school obligation for the majority of pupils in Croatian schools is writing homework. Homework is an independent afterschool activity of pupils aimed at performing tasks assigned by teachers during the educational process. Attitudes about the purpose and necessity of homework are not only different when it comes to experts, but parents also often have different opinions about homework. Therefore, the aim of this research was to investigate parents' opinions on homework during regular and online classes and whether they differ in opinions regarding to their place of residence (village / city).

According to almost half of the surveyed parents, the amount of time required to do homework during online classes has doubled compared to regular classes. Daily homework assistance of parents was also more frequent during online classes. It is a worrying fact that, regardless of the form of teaching, about half of the surveyed parents tend to do homework instead of their own child, selecting a lack of motivation or concentration of the child as the most common reason. In terms of differences in parents' opinions regarding their place of residence, research has shown that, when it comes to regular classes, parents in rural areas are more inclined to help with writing a homework more often and they believe that pupils have to write homework more often on weekends than this is considered by parents who come from urban areas. Online teaching has led to major disagreements among parents that come from urban and rural areas. The results show that during online classes parents in rural areas were more likely to write homework instead of their own children, they also rated it more difficult than parents in urban areas and felt that homework had to be written more often on weekends. For the success of homework, in their opinion, students had to use different sources of knowledge more often.

Keywords: homework, parents, online teaching, regular teaching

1. UVOD

Polazak u osnovnu školu za svakog učenika predstavlja suočavanje s aktivnostima kao što su učenje, vježbanje, izvršavanje zadataka, odnosno postavlja im zahtjeve za ispunjavanjem školskih obaveza. Kao samostalna izvannastavna aktivnost učenika usmjerena na izvršavanje zadataka zadanih od strane učitelja/ica tijekom odgojno-obrazovnog procesa, domaća zadaća najučestalija je školska obaveza za većinu učenika hrvatskih škola.

Ona može služiti različitim ciljevima kao što su uvježbavanje ovladavanja osnovnim vještinama, proširivanje i ponavljanje sadržaja predstavljenih na nastavi, razvijanje odgovornosti kod učenika ili pak biti u funkciji pružanja informacija roditeljima o onome što su učenici odradili na nastavi (Cosden, Morrison, Albanese i Macias, 2001). Iako sam njezin naziv sugerira na učenikov «dom» kao mjesto izvršavanja iste, potrebe suvremenog života uvjetovale su rješavanje domaćih zadaća i u sklopu produženih boravaka koji se organiziraju za učenike izvan redovite nastave. Uz organiziranu brigu oko djeteta, pregršt različitih odgojno-obrazovnih aktivnosti, produženi boravak nudi stručnu pomoć djetetu tijekom izvršavanja dnevnih domaćih zadaća, a roditelje rasterećuje briga. Svatko od sudionika odgojno-obrazovnog procesa ima svoju ulogu kad je u pitanju domaća zadaća. Učitelji je zadaju, učenici izvršavaju, a roditelji bi, osim osiguravanja uvjeta rada, trebali biti izvor motivacije i podrške vlastitom djetetu. Njihova je uloga posebice morala doći do izražaja tijekom online nastave na daljinu, uvjetovane novonastalom situacijom borbe s pandemijom COVID-19 što je također jedan od teorijskih okvira u sklopu kojeg se obrađuje pojam domaće zadaće u ovom diplomskom radu.

Stavovi o svrhovitosti i potrebitosti domaćih zadaća nisu različiti samo kad su u pitanju stručnjaci, već je problematika domaćih zadaća česta tema brojnih roditelja zbog čega je ovaj diplomski rad posvećen upravo ispitivanju njihovih mišljenja o domaćoj zadaći.

2. O DOMAĆOJ ZADAĆI - ciljevi, pozitivne i negativne strane

Domaća zadaća kao česti ili pak sastavni dio obrazovanja gotovo svakog učenika bila je i jest predmetom brojnih istraživanja koja joj nastoje dati pravovaljanu definiciju, ukazati na pozitivne i negativne aspekte te u konačnici utvrditi opravdanost potrebe za istom. Brojna istraživanja povlače sa sobom i različita poimanja domaće zadaće, to jest što se sve pod navedenim pojmom točno podrazumijeva. Prema Sokolu (2005) domaća zadaća predstavlja cjelokupan učenikov rad kod kuće koji je nastavak rada u školi. Rad kod kuće prema njemu uključuje ne samo izradu pisanih radova, već i ponavljanje naučenih nastavnih sadržaja, uvježbavanje čitanja i pisanja te pronalaženje različitih izvora znanja s ciljem pripreme za novi nastavni sat. Suprotno tome, Glasser (2005) smatra kako zadaci za domaću zadaću nikako ne bi smjeli biti nastavak rada u školi već nešto što se isključivo može raditi kod kuće kao što je primjerice intervjuiranje roditelja ili sudjelovanje u kakvim dobrovoljnim aktivnostima u neposrednoj sredini mjesta stanovanja. Matijević i Radovanović (2011) sažeto domaću zadaću definiraju kao zadatke zadane za samostalan rad od kuće. Marzano i Pickering (2007) prema Cooper (1989) pod pojmom domaće zadaće podrazumijevaju bilo kakve zadatke namijenjene učenicima od strane njihovih učitelja koji se trebaju izvršiti tijekom izvanškolskih sati, odnosno vremena provedenog izvan škole. Yavich i Davidovitch (2020) domaću zadaću definiraju na gotovo jednak način dodajući kako se ti zadaci smatraju uobičajenom strategijom učenja.

Spomenuti autori također iznose tri glavna cilja, odnosno svrhe domaćih zadaća. Prema Yavich i Davidovitch (2020) primarni cilj domaćih zadaća je vježbom poboljšati školski uspjeh učenika. Njihovo mišljenje dijele i autori priručnika za roditelje „Domaća zadaća bez suza“ Canter i Hausner navodeći da domaća zadaća utječe na poboljšanje uspjeha u svim razredima osnovne i srednje škole, da se njome poboljšava uspjeh dobrih i loših učenika te da se učenici koji redovito izvršavaju obveze oko domaće zadaće mogu pohvaliti boljim rezultatima od onih koji je ne pišu toliko redovito. Drugi cilj domaćih zadaća je utjecati na povećanje motivacije i samoregulacije učenika te razviti važne životne sposobnosti kao što je osobna odgovornost. Corno i Xu (2004) također navode da učitelji zadaju domaću zadaću kako bi utjecali na samokontrolu i samoregulaciju učenika, a determinirajući domaću zadaću poslom djetinjstva, autori također ističu mogućnost da ista razvija dobre

radne navike i vještine potrebne i poželjne za radne odnose kasnije u životu. Mišljenje Matijevića i Radovanović (2011) također podupire spomenuti cilj jer navedeni ističu da se domaćom zadaćom razvijaju tehnike samodiscipline, samovrjednovanja i samoorganiziranja vremena. Da se domaćom zadaćom učenika uči odgovornosti naglašavaju i Canter i Hausner (2002) koji domaću zadaću smatraju prvom obvezom djeteta kroz koju ono uči da je odgovorno za vlastite postupke. Osim navedenog ističu i da se učenjem slijeđenja uputa, samostalnim radom i raspoređivanjem vremena koje izvršavanje domaće zadaće iziskuje, učenike uči vještinama potrebnim da bi postali samostalni, motivirani i uspješni ljudi. Cosden, Morrison, Albanese i Macias (2001) uz razvijanje odgovornosti kod učenika, iznose da domaće zadaće služe za vježbu, ovladavanje osnovnim vještinama i proširivanju nastavnih sadržaja naučenih u školi. Treći cilj domaćih zadaća prema Yavich i Davidovitch (2020) je ostvarivanje i jačanje povezanosti između škole i učenikovog doma. S obzirom da domaća zadaća omogućava roditeljima da budu upoznati sa sadržajima koje njihovo dijete uči u školi, ona posljedično omogućava i komunikaciju između svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa; učenika, roditelja i učitelja. S navedenim se slažu i Canter i Hausner (2002) za koje domaća zadaća predstavlja najbolji način održavanja veze između roditelja i djetetovog školovanja na razini svakodnevice. Uz navedene ciljeve, kao pozitivni aspekti domaće zadaće ističu se još mogućnost da učenik upravo njima prati svoj napredak (Šafarić Novak, 2017), da se njima ostvaruje konceptualno razumijevanje nastavnih sadržaja (Bulić i Kostović-Vranješ, 2019) te da služe poboljšanju pamćenja i razvijanju kritičkog mišljenja (Yavich i Davidovitch, 2020 prema Cooper, 1989).

Naravno, uz pristaše i zagovornike domaćih zadaća koji je smatraju neophodnom sastavnicom učenikovog obrazovanja koja dopunjuje odgojno-obrazovni proces i pridonosi učinkovitosti postizanja propisanih ishoda učenja, pojedini autori skloniji su isticanju negativnih strana iste. Prema Kralovec i Buell (2001) domaća zadaća nepovoljno utječe na obiteljski život uzrokujući sukobe i prepirke između roditelja i djece, a roditeljima oduzima vrijeme koje bi posvetili svojoj djeci prenoseći im važne životne vještine, religiozne vrijednosti, kulturno nasljeđe ili jednostavno učeći ih odgovornosti i brizi oko kućanstva. Negativne strane domaće zadaće koje ističe Kohn (2007) su iscrpljenost i frustracije izazvane rješavanjem spomenute, mogući gubitak interesa za učenje te prekomjerna količina domaćih zadaća zbog koje učenici nemaju vremena za druge aktivnosti. Također

naglašava i problematiku zadavanja domaće zadaće samo kako bi ista bila zadana, odnosno kako bi učenici imali nešto kod kuće za raditi, bez da je promišljen cilj koji bi se domaćom zadaćom trebao postići. Neprikladne, neprimjerene i nesvršishodno osmišljene domaće zadaće nemaju gotovo nikakvu vrijednost, štoviše mogu čak i negativno utjecati na učenikov uspjeh (Marzano i Pickering, 2007). Vrijeme koje učenici provode u pisanju domaće zadaće i (pre)opterećenje koje nastaje izvršavanjem spomenute česti je uzrok roditeljskih briga i jedan od podržavajućih faktora ukidanja ili barem smanjenja količine domaćih zadaća. Previše domaće zadaće može imati kontraefekt na učenika, smanjujući njegovu motivaciju i produktivnost. Zbog toga Marzano i Pickering (2007) prema Cooper (2007) iznose 10-minutno pravilo prema kojem bi izvršavanje svih dnevnih zadataka trebalo trajati toliko koliko iznosi 10 minuta pomnoženo s razinom razrednog odjela koji učenik polazi. Pritom je istaknuto kako desetak minuta može prijeći u petnaest kad je u pitanju ovladavanje osnovnim vještinama kao što je čitanje. To bi značilo da bi učenici prvih razreda s domaćom zadaćom trebali biti gotovi za 10, najviše 15 minuta dok bi zadaće za učenike četvrtih razreda trebale biti takve da ih oni mogu napraviti unutar vremenskog perioda od 40 minuta. Poveže li se navedeno pravilo s rezultatima istraživanja (Cosden i sur., 2001 prema Cooper i sur., 1998) koji pokazuju da se utjecaj domaćih zadaća na učenikov uspjeh povećava proporcionalno s razredom koji učenik polazi te da domaće zadaće u nižim razredima više služe kao svojevrsna priprema za rad koji ih očekuje u višim razredima (Corno i Xu, 2004) tada je opravdano i poželjno učenicima nižih razreda zadavati domaće zadaće koje će moći obaviti tako da im ostane vremena i za druge aktivnosti. Sukladno tome, zadaće bi trebale biti prilagođene učenikovom uzrastu, sposobnostima i materijalnim uvjetima te biti koncipirane tako da razvijaju određene vještine ili kreativne sposobnosti učenika, odnosno da imaju određenu svrhu (Matijević i Radovanović, 2011).

3. ULOGA RODITELJA U IZVRŠAVANJU DOMAĆE ZADAĆE

U odgojno-obrazovnom procesu, osim učitelja i učenika, značajnu ulogu imaju i roditelji. Štoviše, spomenuta je uloga u okviru Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (2008) definirana terminima prava i obveza. Prema navedenom zakonu roditelji su dužni sudjelovati u obrazovanju vlastitog djeteta, ali i brinuti se da ono svoje obveze redovito izvršava. Kako izvršavanje domaće zadaće zauzima glavninu učeničkih obveza, roditeljska je uloga osigurati da se domaće zadaće napišu na vrijeme te da se pišu redovito. To je posebice važno u početnim razredima osnovne škole kada učenici još nemaju uvelike razvijenu naviku pisanja domaćih zadaća te su tek u početnim fazama razvoja samostalnosti. Međutim, roditeljska uloga nije tek puki nadzor i kontrola nad obavljenim zadacima, već pružanje motivacije i podrške prilikom izvršavanja samih zadataka.

„Motivacija i podrška roditelja najvažniji su čimbenici koji određuju uspjeh djeteta u školi“ (Canter i Hausner, 2002, str. 6). Istraživanje (Moneva, Japos i Ohayas, 2020) je pokazalo da većina učenika koja dobiva podršku i poticaj od svojih roditelja ostvaruje veći uspjeh u školi od učenika čiji roditelji pružaju minimalnu podršku. Ipak, istraživanje ne isključuje mogućnost uspjeha učenika bez roditeljske podrške jer je kod takvih učenika intrinzična motivacija, odnosno odlučnost za uspjehom, dovoljno jaka da i bez roditeljskog poticaja postignu odlične rezultate. Ukoliko intrinzična motivacija ipak izostane, roditelj može dijete motivirati vanjskim, ekstrinzičnim faktorima poput pohvale. Međutim, važno je napomenuti da pohvale moraju biti umjerene te biti usmjerene uspjehu koji je posljedica uloženog napora kako bi dijete primilo poruku da se aktivnim trudom i zalaganjem postižu određeni rezultati (Howe, 2002). Canter i Hausner (2002) ističu da dosljednim pohvalama roditelji mogu uvelike utjecati na samopoštovanje i samopouzdanje djeteta te samim time posredno i na pozitivan stav djeteta prema domaćoj zadaći. Ako se pokaže da pohvala ipak nije dovoljan poticaj, spomenuti autori u svom priručniku namijenjenom upravo roditeljima nude još nekoliko metoda motivacije, ističući da je od iznimne važnosti odabrati poticaj, odnosno nagradu koju će dijete smatrati vrijednom. „Pružanje potrebnih poticaja za pisanje domaće zadaće nemotiviranoj djeci jedan je od najvažnijih koraka prema odgovornom pisanju domaće zadaće“ (Canter i Hausner, 2002, str. 62). Način na koji roditelj oblikuje poticaj, a samim time i kakav stav zauzme prema domaćoj zadaći uvelike utječe na

percepciju djeteta o istoj. Prema teoriji socijalnog učenja, djeca promatranjem određenog modela stječu znanja o vještinama, procesima, konceptima i vlastitim sposobnostima (Hoover-Dempsey, Battiato, Walker, Reed, DeJong i Jones, 2001 prema Bandura, 1997). Kako su upravo roditelji prvi uzori i modeli od kojih dijete uči, od iznimne je važnosti da oni prvenstveno svojim stavom, a zatim i ponašanjem i sudjelovanjem u domaćim zadaćama pokažu djeci kako bi se trebala odnositi prema domaćoj zadaći jer je pozitivan stav roditelja prema domaćoj zadaći možebitan čimbenik pozitivnog stava djeteta prema domaćoj zadaći (Hoover-Dempsey i sur., 2001).

Kad je u pitanju sudjelovanje roditelja u domaćim zadaćama, velik dio njih ponekad u dobroj namjeri da olakša djetetu rješavanje potencijalno teških zadataka i riješi ga frustracija izazvanih istim, zapravo riješi suštinu problema uskraćujući tako djetetu vlastitu spoznaju. „Povrh svega, tako se gubi i vrlo važan cilj, a to je potaknuti vlastitu djecu da budu samostalna te da odrastaju razvijajući kritički duh i sposobnost samoizražavanja“ (Di Pietro, 2009, str. 41). Roditelji vrlo često nisu dovoljno informirani o tome kako pomoći svom djetetu kod pisanja domaće zadaće da bi mogli na odgovarajući način pristupiti istoj (Corno i Xu, 2004). Čak ni visoko obrazovani roditelji ne posjeduju uvijek znanja o sadržajima koji se uče u školi i nisu upoznati s metodama učenja pa njihova pomoć može biti uzaludna, štoviše za dijete zbunjujuća (Yavich i Davidovitch, 2020). Cooper, Lindsay i Nye (2000) ističu da prečesta direktna uključenost roditelja u pisanje domaće zadaće ima negativan utjecaj na djetetov školski uspjeh te je povezana s nižim ocjenama. Razlog tome leži u mogućnosti da uplitanje roditelja u domaće zadaće, koje posljedično narušava djetetovu autonomiju, dovodi do smanjenja intrinzične motivacije djeteta za radom, a također može dovesti i do toga da dijete stvori negativnu sliku o svojim sposobnostima (Silinkas, Lerkkanen, Niemi i Nurmi, 2012). Stalna, direktna roditeljska uključenost može voditi i prevelikom pritisku na dijete i stvaranju očekivanja koja nisu u skladu s djetetovim sposobnostima (Cooper i sur., 2000). Marzano, Pickering i Pollock (2006) naglašavaju kako sudjelovanje roditelja u izvršavanju domaćih zadaća treba biti svedeno na najmanju moguću mjeru. S druge strane postoje autori upravo suprotnog mišljenja smatrajući da roditeljska uključenost povoljno utječe na djetetove ocjene i uspjeh u školi. Hoover-Dempsey i suradnici (2001) ističu kako se sudjelovanjem roditelja u izvršavanju domaćih zadaća povećava djetetova usredotočenost na zadatke koje treba riješiti te je ukupan učinak

cjelokupnog rada bolji nego kada nema roditeljske prisutnosti. Također, naglašavaju i poveznicu pozitivnijeg ponašanja u školi s roditeljskom uključenosti navodeći da ista na dijete prenosi visoka očekivanja o važnosti obrazovanja i školskome uspjehu što rezultira pažljivijim praćenjem nastave i izvršavanjem zadataka. Rezultati istraživanja koje su proveli Patall, Cooper i Robinson (2008) pokazuju da roditeljsko sudjelovanje u domaćim zadaćama također ima pozitivan učinak na dijete. Iako su mišljenja različitih autora o sudjelovanju roditelja u izvršavanju domaće zadaće podijeljena gotovo do krajnosti, možda najprihvatljivije rješenje iznosi Di Pietro (2009) kada govori da roditelji trebaju biti «diskretno prisutni». Na taj način dijete ima osjećaj autonomije čime posljedično razvija svoje samopouzdanje, ostvaruje se svrha domaće zadaće jer srž problema rješava upravo dijete, a roditeljska se prisutnost ogleda u eventualnoj pomoći kada je ona zaista potrebna, ohrabriranju i motiviranju djeteta.

Kako bi pisanje domaće zadaće učinili što lakšim za dijete, roditelji mogu osigurati posebne uvjete rada koji će povoljno utjecati na uspješnost izvršavanja iste. Hoover-Dempsey i suradnici (2001) takve uvjete nazivaju školskim uvjetima jer se njima nastoji oponašati okruženje kakvo djeca imaju u školi. Canter i Hausner (2002) sugeriraju da bi roditelji trebali djetetu osigurati prikladno i stalno mjesto za učenje i pisanje domaće zadaće. Pod time se podrazumijeva mjesto koje je mirno i osvijetljeno, bez ometajućih okolinskih čimbenika poput televizije, radija, mobitela i sl. Sav potreban pribor za pisanje djetetu bi trebao biti nadohvat ruke kako se ono ne bi dovodilo u situaciju da mora prekidati rad te time bespotrebno narušavati svoju koncentraciju i usmjerenost na zadatak (Canter i Hausner, 2002; Di Pietro, 2009). Stjecanje navike pisanja domaće zadaće na uvijek istome mjestu ima povoljan utjecaj na povećanje djetetove koncentracije i efikasnosti (Canter i Hausner, 2002). Osim određivanja prikladnog mjesta, roditeljska je uloga i pomoći djetetu u planiranju dnevnog vremena za pisanje domaće zadaće. „Domaća zadaća mora imati svoje jasno određeno mjesto u djetetovu rasporedu rada“ (Canter i Hausner, 2002, str. 24). To dakako ne znači da će dijete svakoga dana pisati domaću zadaću u točno određeno vrijeme, jer ponekad radi različitih izvanškolskih aktivnosti koje dijete polazi, takav raspored neće biti moguć. Međutim, upravo zbog toga važno je plansko određivanje vremena koje će biti posvećeno pisanju domaće zadaće u pojedinom danu kako se dijete ne bi našlo u situaciji da domaću zadaću mora pisati navečer kada je već umorno i nema koncentracije. S obzirom da svako dijete ima jedinstvene

karakteristike i preferencije, Xu (2013) ističe da bi roditelji trebali poticati dijete na stvaranje vlastitog ritma pisanja domaće zadaće koji mu najviše odgovara kako bi sam proces izvršavanja iste bio što lakši i uspješniji.

4. DOMAĆA ZADAĆA U PRODUŽENOM BORAVKU

Uzurbana svakodnevnica suvremenog života i manjak vremena vrlo često pred roditelje postavlja izazov vezan uz zbrinjavanje djeteta nakon nastave i pomoć u izvršavanju njegovih školskih obaveza. Shodno tome, javlja se sve veća potreba za organiziranim brigom djeteta, a škole kao odgojno-obrazovne ustanove, kako bi odgovorile na potrebe i zahtjeve suvremenih roditelja, organiziraju produženi boravak. „Produženi boravak je posebni oblik odgojno-obrazovnog rada koji se organizira za učenike izvan redovite nastave“ (Pravilnik o organizaciji i provedbi produženog boravka u osnovnoj školi, 2019). U sklopu takvog odgojno-obrazovnog rada učenici uče, vježbaju, ručaju, igraju se, imaju likovne i glazbene radionice, aktivnosti po slobodnom izboru i dr. Lovrentjev (2005a) ističe da dobro organizirani produženi boravak mora uključivati razvijanje higijenskih navika, kulture ponašanja, sposobnosti komunikacije, prosocijalnog ponašanja, emocija, ekološki prihvatljivog ponašanja, razvijanje osjećaja uspješnosti i vlastitih interesa učenika te u konačnici razvijanje radnih navika učenika.

Jedan od načina razvijanja radnih navika upravo je pisanje domaće zadaće što je ujedno prema mnogim roditeljima i najvažniji zadatak produženog boravka. Pisanje domaće zadaće te ponavljanje i uvježbavanje gradiva naučenog tijekom redovite nastave predstavljaju važan aspekt produženog boravka. S obzirom da za isti ne postoji jedinstven, razrađen program po kojem bi učitelji-voditelji produženog boravka trebali raditi, svaki od njih ima slobodu u kreiranju aktivnosti kao i njihovom trajanju (Lovrentjev, 2005b). Iako prema nekim godišnjim planovima i programima rada (OŠ Ljubešćica, 2017, OŠ „Fran Krsto Frankopan“, 2017) predviđeno vrijeme za pisanje domaćih zadaća iznosi otprilike 2 sata, kako u produženom boravku za razliku od redovite nastave ne postoji školsko zvono kao granica različitih aktivnosti, učitelji mogu biti fleksibilniji te se vremenski prilagođavati potrebama djece. Učenike se tijekom pisanja domaćih zadaća u

produženom boravku nastoji potaknuti na samostalnost i urednost te općenito na bolje snalaženje u istima. Tu dakako ne treba zanemariti stručnu pomoć koja je učenicima cijelo vrijeme dostupna. Dok poneki roditelji imaju problema s objašnjavanjem pojedinih zadataka domaće zadaće, učitelji produženog boravka imaju znanja i kompetencije kako učenike na svrhovit i konstruktivan način navesti na zaključivanje i rješavanje zadanih zadataka. „Oni mogu individualizirano pristupiti svakom učeniku te neke dijelove u procesu učenja prilagoditi učenikovim sposobnostima“ (Doutlik, 2011, str. 430). Prednost pisanja domaće zadaće u produženom boravku također se ogleda u tome što je svaka domaća zadaća pregledana i provjerena što znači da je gotovo nemoguće da učenik sljedeći dan u školu dođe s pogrešno riješenom ili bez uopće napisane domaće zadaće. Dakle, neupitno je da produženi boravak povoljno utječe na pisanje i izvršavanje domaćih zadaća. Cosden, Morrison, Albanese i Macias (2001), prema Beck (1999) ističu da pisanje domaće zadaće u takvom okruženju može imati pozitivan utjecaj na samopouzdanje učenika i njegove obrazovne sposobnosti. Da su, u pogledu domaćih zadaća, važni uvjeti u kojima se realizira nastavni program u školi istaknuo je i Sokol u svojem radu „Svrha domaćih zadaća u osnovnoj školi“. Naime, samim time što škole nude mogućnost polaska produženog boravka, učenicima omogućavaju i „više ponavljanja i uvježbavanja novih nastavnih sadržaja uz stručno vođenje učitelja“ nego li je to slučaj sa školama koje nemaju mogućnosti za realizaciju produženog boravka (Sokol, 2005, str. 107).

Iako je produženi boravak puno više od samog pisanja domaće zadaće ipak valja istaknuti kako isti učenike potiče na bolje snalaženje u dnevnim zadacima, roditelje rasterećuje brige je li dijete sve svoje školske obaveze izvršilo, a njihov zajednički odnos lišava sukoba, napetosti, neslaganja i stresa koje pisanje domaće zadaće može izazvati (Kralovec i Buell, 2001).

5. DOMAĆA ZADAĆA TIJEKOM ONLINE NASTAVE

Tradicionalan model poučavanja usmenim izlaganjem, pločom i interakcijom licem u lice koji je ujedno najstariji i najčešći model poučavanja u obrazovnim ustanovama diljem svijeta, 2020. g. zamijenjen je modelom vođenim tehnologijom. Prije 15. ožujka 2020. g. tek je otprilike 3% svjetske populacije prakticiralo online učenje dok je poslije navedenog datuma 100% svjetskog stanovništva učilo putem različitih oblika informacijsko-komunikacijske tehnologije (Godwin, 2020). Zbog novonastalih okolnosti uvjetovanih pojavom pandemije COVID-19, Hrvatska je, poput brojnih drugih zemalja svijeta, u periodu od 16. ožujka do 26. lipnja 2020. g. u pogledu obrazovanja uvela nastavu na daljinu.

Đukić i Mađarić (2012, str. 70) učenje na daljinu definiraju kao „oblik obrazovanja koji podrazumijeva fizičku razdvojenost sudionika nastavnog procesa“, dakle prvenstveno učitelja/ice i učenika. Stoga su učenici 1.-4. razreda u tom periodu, umjesto u školskim klupama, nastavu mogli pratiti putem televizijskog programa „Škola na trećem“, ali i putem YouTube-a i internetskih stranica Ministarstva znanosti i obrazovanja, CARNET-a, Škole za život što dovodi do pojma online nastave kao podvrste nastave na daljinu (Huzjak, 2010). „Online učenje može se jednostavno definirati kao sustav u kojem su resursi za učenje, uključujući i samog nastavnika, učenicima dostupni putem interneta“ (Đukić i Mađarić, 2012, str. 70). Uz pripremljene materijale, videolekcije, pristup različitim kvizovima znanja, interaktivnim igrama, edukativnim videozapisima koji su bili sastavni dio praćenja nastave na daljinu putem televizijskog programa, u online nastavi neizostavnu ulogu imali su i učitelji/ce. Zadatak učitelja/ica razredne nastave bio je pružanje podrške učenicima, praćenje i usmjeravanje njihovog rada, ali i zadavanje domaćih zadaća. U preporukama o organizaciji radnog dana učenika tijekom održavanja nastave na daljinu (2020) navedeno je kako učitelji komunicirajući s roditeljima učenicima šalju dodatne zadatke vezane uz planirane teme pazeći pritom na svrhu zadataka, opterećenje učenika te tehničke mogućnosti kojima raspolažu kod kuće. „Sve zadaće za svakog učenika ne trebaju se slati svaki dan učitelju na provjeru, učitelj može napraviti raspored učenika koji će mu poslati zadaću taj dan, na taj način omogućava se individualizacija aktivnosti, prilagodba pojedinim učenicima i ishodima učenja“ (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2020, str. 3). Dakle, domaća je zadaća od strane učitelja/ica bila zadavana, ali i provjeravana te je predstavljala važan dio

online nastave. Pridoda li se tome mišljenje Matijevića i Radovanović (2011) koji pod pojmom domaće zadaće podrazumijevaju sve zadatke za samostalan rad kod kuće, može se reći da je domaća zadaća u online nastavi poprimila još veći značaj s obzirom da su učenici, u takvim okolnostima, bili primorani na aktivniji osobni angažman kako bi uspješno savladali propisane odgojno-obrazovne ishode. Online nastava podrazumijevala je i veću uključenost roditelja u rad škole i obrazovanje vlastite djece. U naglascima za roditelje/staratelje dokumenta „Upute za vrednovanje i ocjenjivanje tijekom nastave na daljinu“ (2020) navedeno je kako se od roditelja očekuje više nego u redovitoj nastavi budući da su oni odrasle osobe s kojima učenici imaju izravan svakodnevni kontakt. Uloga roditelja je uz osiguravanje vremena i mjesta učenja, postavljanje pravila također bila usmjerena i na ohrabivanje te poticanje na samostalnost pri izradi domaćih zadaća te nadzor nad izvršavanjem zadataka. Onyema, Eucheria, Obafemi, Sen, Atonye, Sharma i Alsayed (2020) ističu da uloga nadzora nad učenjem i kontrola jesu li njihova djeca obavila sve svoje obaveze, u aktualnoj situaciji borbe s koronavirusom, kod roditelja izaziva dodatan pritisak. Međutim, prema spomenutima, pritisak kao posljedica zatvaranja škola osjetili su i učitelji i učenici, posebice oni s ograničenim digitalnim vještinama. S obzirom da je online nastava na nacionalnoj razini novi, dosad nepracticiran oblik nastave, svim je sudionicima odgojno-obrazovnog procesa ovakva promjena bila izazov. Ipak, uz zajedničke napore učitelja i roditelja, pisanje domaćih zadaća i rad od kuće za učenike je bilo svrsishodno iskustvo koje je rezultiralo ostvarenjem odgojno-obrazovnih ishoda.

6. METODOLOGIJA

6.1. Cilj istraživanja

Cilj ovog istraživanja bio je ispitati postoje li razlike u mišljenju roditelja o domaćoj zadaći za vrijeme redovite i online nastave. Istraživanjem se također željelo ispitati postoje li razlike u mišljenju roditelja o domaćoj zadaći za vrijeme redovite i online nastave s obzirom na njihovo mjesto prebivališta, odnosno mjesto stanovanja (selo/grad).

6.2. Problemi i hipoteze

U skladu s navedenim ciljevima istraživanja, formulirani su sljedeći problemi i hipoteze.

Problem 1: Postoji li razlika u mišljenju roditelja o domaćoj zadaći za vrijeme redovite nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja?

H 1.1. Ne postoji statistički značajna razlika u mišljenju roditelja o vremenu koje dijete provodi u pisanju domaće zadaće za vrijeme redovite nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja.

H 1.2. Ne postoji statistički značajna razlika u učestalosti pomaganja roditelja u pisanju domaće zadaće za vrijeme redovite nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja.

H 1.3. Ne postoji statistički značajna razlika u učestalosti roditelja u pisanju domaće zadaće umjesto vlastitog djeteta za vrijeme redovite nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja.

H 1.4. Ne postoji statistički značajna razlika u mišljenju roditelja o razlogu zbog kojeg su primorani preuzeti rješavanje domaće zadaće za vrijeme redovite nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja.

H 1.5. Ne postoji statistički značajna razlika u mišljenju roditelja o tome koliko često njihovo dijete mora pisati domaću zadaću vikendom za vrijeme redovite nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja.

H 1.6. Ne postoji statistički značajna razlika u mišljenju roditelja o tome koliko često njihovo dijete mora koristiti više različitih izvora znanja kako bi riješilo domaću zadaću za vrijeme redovite nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja.

H 1.7. Ne postoji statistički značajna razlika u mišljenju roditelja o težini domaće zadaće za vrijeme redovite nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja.

Problem 2: Postoji li razlika u mišljenju roditelja o domaćoj zadaći za vrijeme online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja?

H 2.1. Ne postoji statistički značajna razlika u mišljenju roditelja o vremenu koje dijete provodi u pisanju domaće zadaće za vrijeme online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja.

H 2.2. Ne postoji statistički značajna razlika u učestalosti pomaganja roditelja u pisanju domaće zadaće za vrijeme online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja.

H 2.3. Ne postoji statistički značajna razlika u učestalosti roditelja u pisanju domaće zadaće umjesto vlastitog djeteta za vrijeme online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja.

H 2.4. Ne postoji statistički značajna razlika u mišljenju roditelja o razlogu zbog kojeg su primorani preuzeti rješavanje domaće zadaće za vrijeme online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja.

H 2.5. Ne postoji statistički značajna razlika u mišljenju roditelja o tome koliko često njihovo dijete mora pisati domaću zadaću vikendom za vrijeme online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja.

H 2.6. Ne postoji statistički značajna razlika u mišljenju roditelja o tome koliko često njihovo dijete mora koristiti više različitih izvora znanja kako bi riješilo domaću zadaću za vrijeme online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja.

H 2.7. Ne postoji statistički značajna razlika u mišljenju roditelja o težini domaće zadaće za vrijeme online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja.

6.3. Uzorak

Provedenim istraživanjem obuhvaćen je 231 ispitanik (N=231). Uzorak istraživanja činili su roditelji učenika 1.-4. razreda osnovne škole. Od ukupno 231 ispitanika, 30 (13%) je bilo muškog spola, a 201 (87%) ženskog spola. S obzirom na mjesto prebivališta, 122 (52,8%) ispitanika izjasnilo se da živi u gradu, dok njih 109 (47,2%) živi na selu. Kao mjesto školovanja djeteta, 78 (33,8%) ispitanika navelo je ruralnu (seosku) sredinu, a 153 (66,2%) urbanu (gradsku) sredinu. Od 231 ispitanika, 52 (22,5%) je navelo da im dijete polazi 1. razred, 54 (23,4%) da polazi 2. razred, 57 (24,7%) da polazi 3. razred te njih 68 (29,4%) da polazi 4. razred. Potvrđan odgovor na pitanje polazi li im dijete produženi boravak dalo je 53 (22,9%) ispitanika, dok se njih 178 (77,1%) na navedeno pitanje izjasnilo negativno.

6.4. Instrument istraživanja

Za potrebe ovog istraživanja formiran je anketni upitnik (Prilog 1) koji je sastavljen od 3 dijela.

Prvi dio anketnog upitnika obuhvaća pitanja o sociodemografskim obilježjima ispitanika (spol, prebivalište, mjesto školovanja njihovog djeteta), razredu koji njihovo dijete polazi te polazi li ono produženi boravak.

Druga dva dijela odnose se na ispitivanje mišljenja roditelja o domaćoj zadaći za vrijeme redovite nastave, odnosno za vrijeme online nastave. Svaki navedeni dio sadrži po 8 pitanja od kojih je jedno pitanje otvorenog tipa, dok su ostala pitanja zatvorenog tipa. Prva dva pitanja ispituju procjenu roditelja o vremenu koje dijete provodi u pisanju domaće zadaće te vremenu koje oni provode pomažući mu. U trećem pitanju otvorenog tipa od ispitanika se tražilo da navedu dva predmeta iz kojih dijete najčešće dobiva domaću zadaću. Četvrtim i petim pitanjem nastojalo se saznati pišu li roditelji domaću zadaću umjesto vlastite djece te razlog zbog kojeg to rade. Sljedeća dva pitanja ispitivala su rade li učenici domaću zadaću za vikend te koliko često moraju koristiti različite izvore znanja kako bi riješili domaću zadaću, odnosno jesu li im osnovni izvori znanja (udžbenik, radna bilježnica, bilježnica) dostatni za učinkovito rješavanje iste. Posljednje pitanje od roditelja je iziskivalo procjenu težine domaće zadaće njihovog djeteta. Za oba dijela anketnog upitnika formulirana su jednaka pitanja.

6.5. Postupak istraživanja

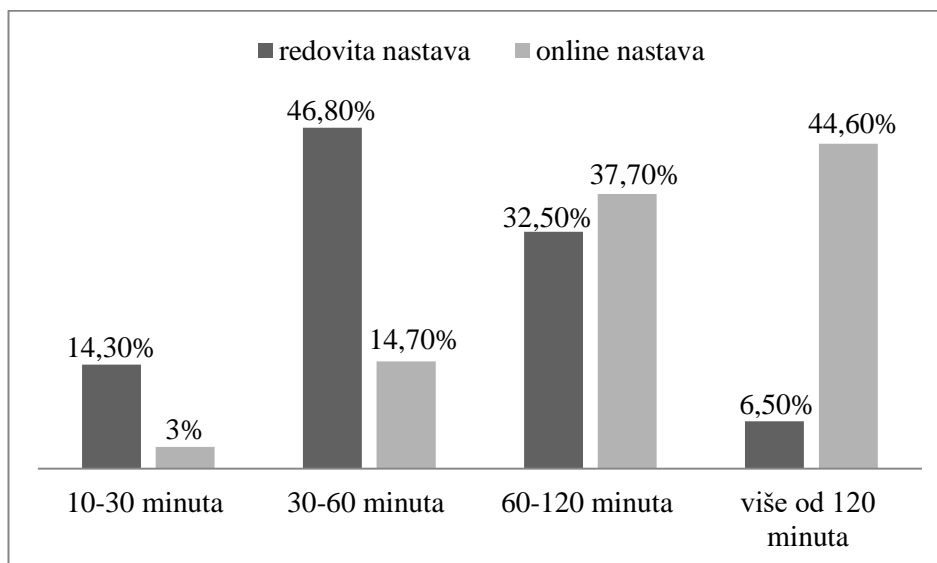
Istraživanje „Mišljenje roditelja o domaćoj zadaći“ provedeno je u razdoblju od 20. svibnja do 24. svibnja 2020.g. Podaci su prikupljeni putem online anketnog upitnika koji je napravljen preko Google obrasca. Na samom početku anketnog upitnika date su kratke upute za rješavanje u okviru kojih je ispitanicima objašnjena i svrha samog upitnika. U istraživanju je anonimno i dobrovoljno sudjelovao 231 roditelj učenika razredne nastave. Procjena trajanja ispunjavanja ankete je 5-10 minuta.

6.6. Obrada podataka

Prikupljeni podaci obrađeni su u statističkom programu IBM SPSS Statistics 20. S obzirom da su podaci izraženi nominalnom mjernom ljestvicom, za analizu hipoteze s nezavisnom varijablom mjesto prebivališta korišten je neparametrijski test Mann-Whitney U za provjeru razlika koji je zamjena za parametrijski t-test. Kvantitativna deskriptivna analiza, za sva pitanja zatvorenog tipa, uključivala je aritmetičku sredinu (M), standardnu devijaciju (SD), medijan (Md) te raspon rezultata (min-max). Također, sva pitanja koja se odnose na ispitivanje mišljenja roditelja o domaćoj zadaći obrađena su i pomoću grafičkih prikaza u okviru kojih su uspoređeni odgovori ispitanika za vrijeme redovite i online nastava.

7. REZULTATI I RASPRAVA

7.1. Vrijeme koje učenici dnevno provode u pisanju domaće zadaće

Grafički prikaz 1. *Vrijeme koje učenici dnevno provode u pisanju domaće zadaće*

Iz grafičkog prikaza 1. vidljivo je da je najveći dio ispitanika (46,80%) kod redovite nastave procijenio da je njihovom djetetu za rješavanje domaće zadaće potrebno 30-60 minuta. Za isti se odgovor kod online nastave odlučilo 14,70% ispitanika. S druge strane, najčešće biran odgovor kod online nastave je odgovor roditelja da je djetetu potrebno više od 120 minuta kako bi riješilo domaću zadaću. Navedeni odgovor odabralo je 44,60% ispitanika, odnosno čak 38,10% ispitanika više nego li kod redovite nastave kada se za njega odlučilo tek 6,50% ispitanika. Ispitanici se kod redovite i online nastave najviše slažu u odgovoru da je njihovom djetetu potrebno 60-120 minuta da napiše domaću zadaću. Za navedeni se odgovor kod redovite nastave odlučilo 32,50% ispitanika, a kod online nastave 37,70% ispitanika. Da je potrebno 10-30 minuta dnevno kako bi se riješila domaća zadaća smatra 14,30% ispitanika kod redovite nastave te tek 3% ispitanika kod online nastave.

Najčešće birani odgovori kod redovite („30-60 minuta“) i online („više od 120 minuta“) nastave pokazuju kako gotovo polovica ispitanih roditelja smatra da se količina vremena potrebnog za izvršavanje domaće zadaće za vrijeme online nastave udvostručila u odnosu na redovitu nastavu. Uspoređujući pak dobivene rezultate kod redovite nastave u kategoriji 10-30 minuta s istraživanjem Sokola o svrsi domaće zadaće (2005) čiji su rezultati pokazali da 59,2% ispitanih roditelja smatra da je

djetetu potrebno do 20 minuta za pisanje domaće zadaće, odnosno 55,8% ispitanih roditelja iz ponovljenog istraživanja Sokola i Vrbošić 2013. g. „Homework – the exception and not the rule“, uočava se da se s godinama stav roditelja o vremenu potrebnom za pisanje domaće zadaće promijenio.

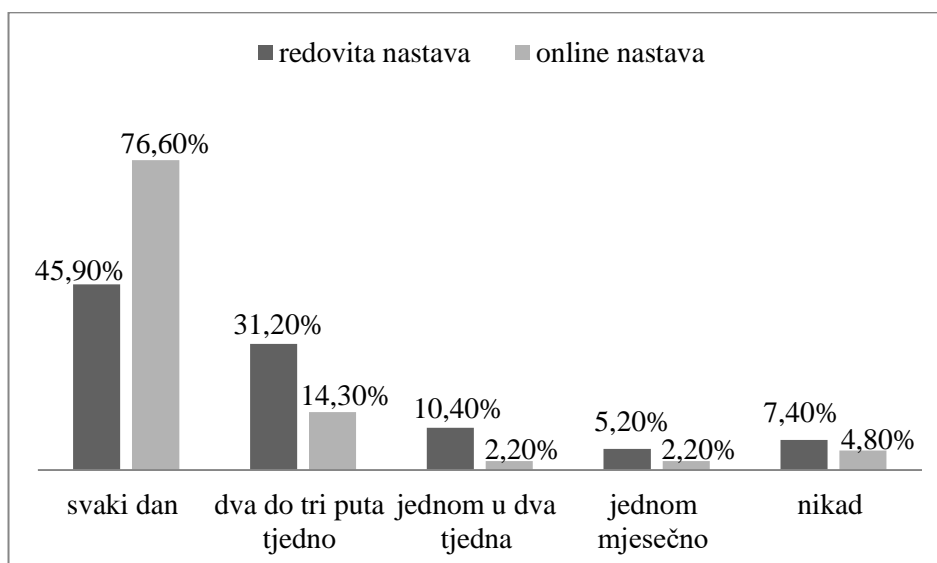
Tablica 1. *Razlike u mišljenju roditelja o vremenu koje dijete provodi u pisanju domaće zadaće za vrijeme redovite i online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja*

	Prebivalište	N	M	SD	Md	Min	Max	P
Redovita nastava	Selo	109	2,37	0,754	2,0	1	4	0,207
	Grad	122	2,26	0,831	2,0	1	4	
Online nastava	Selo	109	3,28	0,829	3,0	1	4	0,295
	Grad	122	3,20	0,799	3,0	1	4	

Nakon obrade podataka, hipoteza 1.1. *Ne postoji statički značajna razlika u mišljenju roditelja o vremenu koje dijete provodi u pisanju domaće zadaće za vrijeme redovite nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja* se prihvaća jer je koeficijent značajnosti ($p=0,207$) veći od 0,05. Roditelji ruralne ($M=2,37$, $Md=2,0$) i urbane ($M=2,26$, $Md=2,0$) se ne razlikuju u mišljenju o vremenu koje njihovo dijete dnevno provodi pišući domaću zadaću.

Hipoteza 2.1. *Ne postoji statički značajna razlika u mišljenju roditelja o vremenu koje dijete provodi u pisanju domaće zadaće za vrijeme online nastave s obzirom na mjesto prebivališta* se prihvaća jer je koeficijent značajnosti ($p=0,295$) veći od 0,05. Roditelji ruralne ($M=3,28$, $Md=3,0$) i urbane ($M=3,20$, $Md=3,0$) se ne razlikuju u mišljenju o vremenu koje njihovo dijete dnevno provodi pišući domaću zadaću.

7.2. Učestalost pomaganja roditelja u pisanju domaće zadaće

Grafički prikaz 2. Učestalost pomaganja roditelja u pisanju domaće zadaće

Iz grafičkog prikaza 2. vidljivo je da je najčešći odgovor roditelja, i kod redovite i kod online nastave, svakodnevna pomoć u pisanju domaće zadaće. Kod redovite nastave za navedeni se odgovor odlučilo 45,90% ispitanika, a kod online nastave čak 76,60% ispitanika što je povećanje od 30,70% u odnosu na redovitu nastavu. Dva do tri puta tjedno djetetu u pisanju domaće zadaće pomaže 31,20% ispitanika za vrijeme redovite nastave, te 14,30% ispitanika za vrijeme online nastave. Ostala 3 odgovora koji upućuju na znatno rjeđu pomoć (jednom u dva tjedna/jednom mjesečno/nikad) za vrijeme redovite nastave odabralo je ukupno 23% ispitanika, a za vrijeme online nastave ukupno 9,1% ispitanih roditelja.

Visoki postotak svakodnevne pomoći roditelja u pisanju domaće zadaće za vrijeme online nastave posljedica je nove, dosad nepracticirane nastave na daljinu u kojoj su se učenici zajedno s roditeljima našli u 2020. godini. Izostanak direktne pomoći i usmjeravanja učitelja/ice koju redovita nastava nudi doveo je do potrebe za većim angažmanom roditelja oko pisanja i izvršavanja dnevnih zadaća.

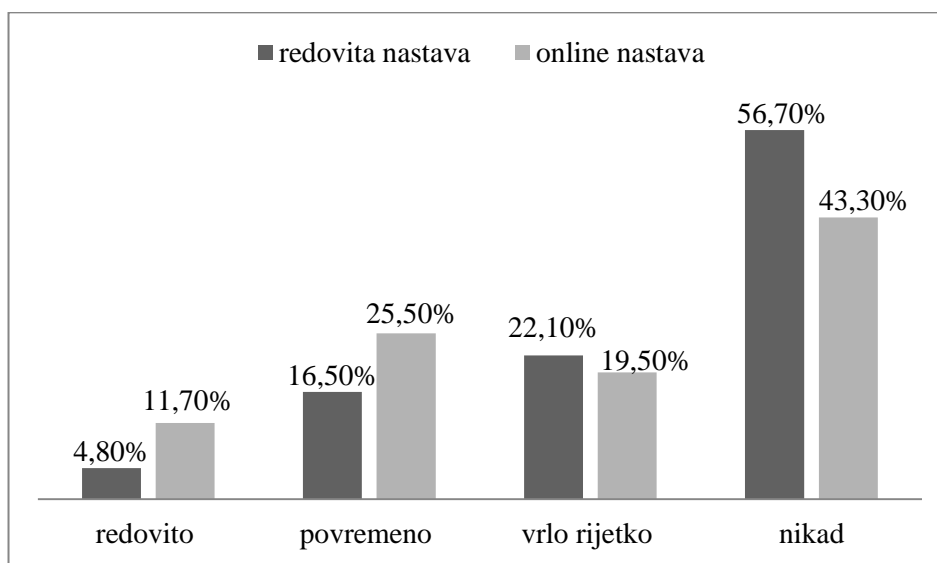
Tablica 2. Razlika u učestalosti pomaganja roditelja u pisanju domaće zadaće za vrijeme redovite nastave i online nastave s obzirom na mjesto prebivališta

	Prebivalište	N	M	SD	Md	Min	Max	P
Redovita nastava	Selo	109	1,70	1,005	1,0	1	5	0,001
	Grad	122	2,21	1,306	2,0	1	5	
Online nastava	Selo	109	1,36	0,908	1,0	1	5	0,246
	Grad	122	1,52	1,070	1,0	1	5	

Nakon obrade podataka, hipoteza 1.2. *Ne postoji statistički značajna razlika u učestalosti pomaganja roditelja u pisanju domaće zadaće za vrijeme redovite nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja* se odbacuje jer je koeficijent značajnosti ($p=0,001$) manji od 0,05 iz čega proizlazi da postoji statistički značajna razlika u mišljenju roditelja s obzirom na njihovo prebivalište. Roditelji ruralne sredine ($M=1,70$; $Md=1,0$) u prosjeku više teže tome da svaki dan pomažu u pisanju domaće zadaće nego li roditelji urbane sredine ($M=2,21$, $Md=2,0$).

Hipoteza 2.2. *Ne postoji statistički značajna razlika u učestalosti pomaganja roditelja u pisanju domaće zadaće za vrijeme online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja* se prihvaća jer je koeficijent značajnosti ($p=0,246$) veći od 0,05. Roditelji ruralne ($M=1,36$, $Md=1,0$) i urbane ($M=1,52$, $Md=1,0$) sredine se ne razlikuju u učestalosti pružanja pomoći vlastitom djetetu u pisanju domaće zadaće za vrijeme online nastave.

7.3. Učestalost pisanja domaće zadaće od strane roditelja

Grafički prikaz 3. Učestalost pisanja domaće zadaće od strane roditelja

Iz grafičkog prikaza 3. vidljivo je da je najčešći odgovor i kod redovite i online nastave, odgovor roditelja da nikad ne pišu domaće zadaće umjesto vlastitog djeteta (kod redovite nastave odabralo ga je 56,70% ispitanika, a kod online nastave 43,30% ispitanika). Sljedeći najčešće biran odgovor kod redovite nastave je odgovor „vrlo rijetko“ s 22,10% ispitanika, a kod online nastave je to odgovor „povremeno“ s 25,50% ispitanika. Najrjeđe biran odgovor je odgovor roditelja da redovito pišu domaću zadaću umjesto vlastitog djeteta. Kod redovite nastave navedeni je odgovor odabralo 4,80% ispitanika, a kod online nastave 11,70% ispitanika. Promatrajući odgovore afirmativnog karaktera (redovito, povremeno, vrlo rijetko) uočava se da su kod online nastave u prosjeku isti nešto češće birani od strane ispitanih roditelja nego li kod redovite nastave. Za vrijeme online nastave odgovore afirmativnog karaktera odabralo je ukupno 56,70% ispitanika, a za vrijeme redovite nastave ukupno 43,40% ispitanika.

Dobiveni rezultati pokazuju da gotovo polovica anketiranih roditelja za vrijeme redovite nastave te više od polovice anketiranih roditelja za vrijeme online nastave piše domaću zadaću umjesto vlastitog djeteta čime se ukazuje potreba na osvješćivanje roditelja o svrsi domaće zadaće. Da je kod polovice učenika domaća zadaća napisana od strane roditelja istaknuo je i Sokol 2017. g. u svom radu „Domaća zadaća između teorije i prakse“, a rezultati ovog istraživanja potvrdili su navedenu tvrdnju.

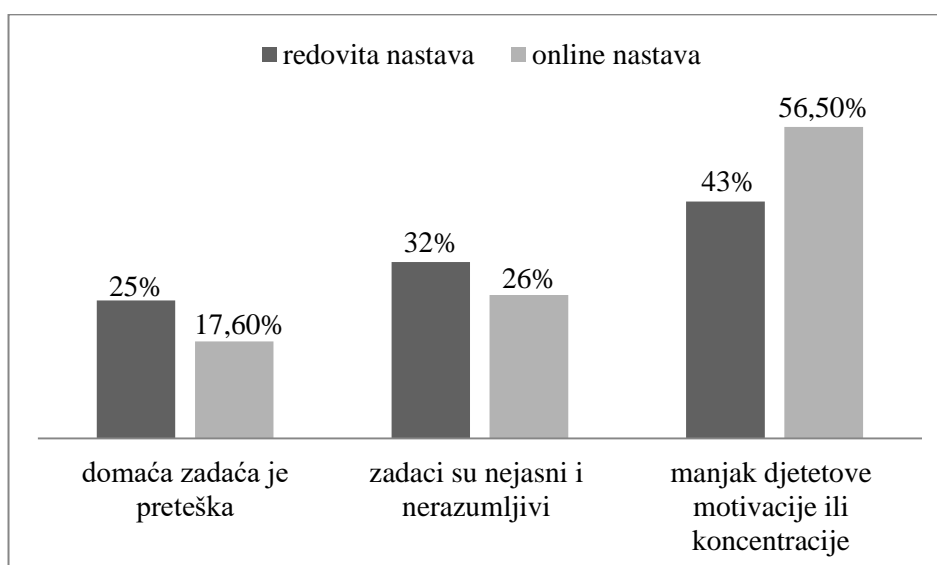
Tablica 3. *Razlike u učestalosti roditelja u pisanju domaće zadaće umjesto vlastitog djeteta za vrijeme redovite nastave i online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja.*

	Prebivalište	N	M	SD	Md	Min	Max	p
Redovita nastava	Selo	109	3,18	0,973	4,0	1	4	0,058
	Grad	122	3,42	0,841	4,0	1	4	
Online nastava	Selo	109	2,80	1,087	3,0	1	4	0,047
	Grad	122	3,07	1,054	3,0	1	4	

Nakon obrade podataka, hipoteza 1.3. *Ne postoji statistički značajna razlika u učestalosti roditelja u pisanju domaće zadaće umjesto vlastitog djeteta za vrijeme redovite nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja* se prihvaća jer je koeficijent značajnosti ($p=0,058$) veći od 0,05. Roditelji ruralne ($M=3,18$, $Md=4,0$) i urbane ($M=3,42$, $Md=4,0$) se ne razlikuju u tome koliko često pišu domaću zadaću umjesto vlastitog djeteta za vrijeme redovite nastave.

Hipoteza 2.3. *Ne postoji statistički značajna razlika u učestalosti roditelja u pisanju domaće zadaće umjesto vlastitog djeteta za vrijeme online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja* se odbacuje jer je koeficijent značajnosti ($p=0,047$) manji od 0,05 iz čega proizlazi da postoji statistički značajna razlika u mišljenju roditelja s obzirom na njihovo prebivalište. Roditelji ruralne sredine ($M=2,80$, $Md=3,07$) u prosjeku češće pišu domaću zadaću umjesto vlastitog djeteta za vrijeme online nastave nego li roditelji urbane sredine ($M=3,07$, $Md=3,0$).

7.4. Razlozi zbog kojih roditelji pišu domaću zadaću

Grafički prikaz 4. Razlozi zbog kojih roditelji pišu domaću zadaću

Iz grafičkog prikaza 4. vidljivo je da su od 3 ponuđena odgovora, roditelji i kod redovite i kod online nastave, kao razlog zbog kojeg pišu domaće zadaće umjesto vlastitog djeteta, najčešće birali manjak djetetove motivacije ili koncentracije. Za vrijeme online nastave navedeni odgovor izabralo je 56,50% ispitanika, a za vrijeme redovite nastave 13,50% ispitanika manje, točnije 43% ispitanika. „Manjak djetetove motivacije ili koncentracije“ jedini je odgovor od ponuđena 3 koji je češće biran u online nastavi nego li u redovitoj nastavi. Razlozi „domaća zadaća je preteška“ i „zadaci su nejasni i nerazumljivi“ češći su razlozi pisanja domaće zadaće od strane roditelja za vrijeme redovite nastave, nego li za vrijeme online nastave. Razlog „domaća zadaća je preteška“ za vrijeme redovite nastave odabralo je 25% ispitanika, a za vrijeme online nastave 17,60% ispitanika, dok je razlog „zadaci su nejasni i nerazumljivi“ za vrijeme redovite nastave odabralo 32% ispitanika, a za vrijeme online nastave 26% ispitanika.

Rezultati istraživanja pokazuju sličnu raspodjelu odgovora kod redovite i online nastave. Manjak djetetove motivacije ili koncentracije, kao najčešće biran razlog zbog kojeg roditelji pišu domaće zadaće, može se dovesti u vezu s vremenom koje djeca provode u pisanju domaće zadaće. Što je duže djetetu potrebno da izvrši zadatke za domaću zadaću, veća je vjerojatnost za padom motivacije oko pisanja iste zbog čega se u konačnici roditelji nađu u ulozi učenika rješavajući zadatke koji nisu namijenjeni njima.

Tablica 4. *Razlike u mišljenju roditelja o razlogu zbog kojeg su primorani preuzeti rješavanje domaće zadaće za vrijeme redovite i online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja.*

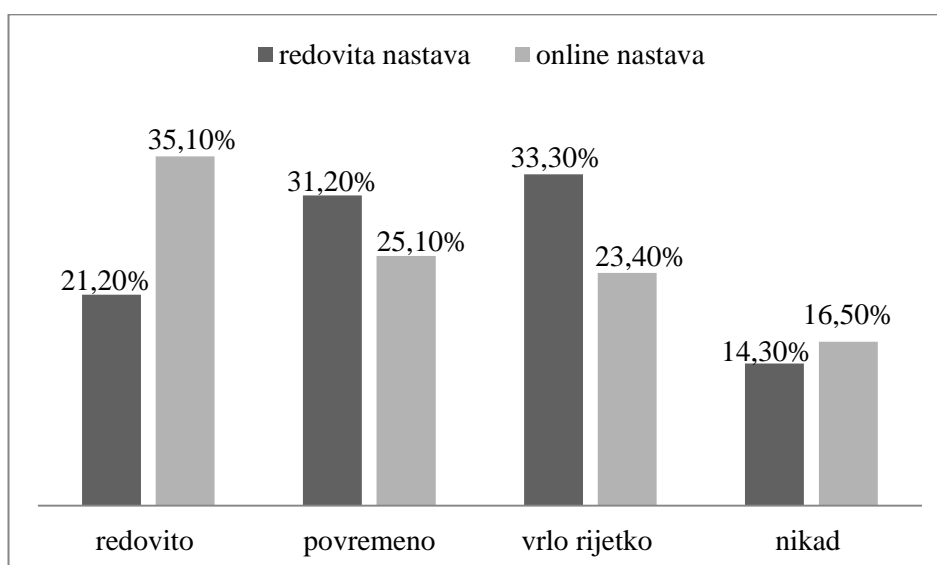
	Prebivalište	N	M	SD	Md	Min	Max	p
Redovita nastava	Selo	54	2,07	0,797	2,00	1	3	0,137
	Grad	46	2,30	0,813	3,00	1	3	
Online nastava	Selo	69	2,39	0,771	3,00	1	3	0,981
	Grad	62	2,39	0,776	3,00	1	3	

Od ukupno 231 ispitanika, na prethodno pitanje pišu li domaću zadaću umjesto vlastitog djeteta odgovore afirmativnog karaktera (redovito, povremeno, vrlo rijetko) odabralo je 100 ispitanika kod redovite nastave te 131 ispitanik kod online nastave. Navedenim je ispitanicima postavljeno pitanje o razlogu zbog kojeg to čine.

Obradom podataka hipoteza 1.4. *Ne postoji statistički značajna razlika u mišljenju roditelja o razlogu zbog kojeg su primorani preuzeti rješavanje domaće zadaće za vrijeme redovite nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja se prihvaća* jer je koeficijent značajnosti ($p=0,137$) veći od 0,05. Roditelji ruralne ($M=2,07$, $Md=2,00$) i urbane sredine ($M=2,30$; $Md=3,0$) se ne razlikuju u razlogu zbog kojeg pišu domaću zadaću umjesto vlastitog djeteta.

Hipoteza 2.4. *Ne postoji statistički značajna razlika u mišljenju roditelja o razlogu zbog kojeg su primorani preuzeti rješavanje domaće zadaće za vrijeme online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja se prihvaća* jer je koeficijent značajnosti ($p=0,981$) veći od 0,05. S obzirom da je vrijednost aritmetičke sredine za obje kategorije, selo i grad, jednaka te ona iznosi $M=2,39$, a isto vrijedi i za medijan koji kod obje kategorije iznosi $Md=3,0$ može se zaključiti kako roditelji urbane i ruralne sredine imaju vrlo slična mišljenja o razlogu zbog kojeg pišu domaću zadaću umjesto vlastite djece za vrijeme online nastave.

7.5. Pisanje domaće zadaće vikendom

Grafički prikaz 5. *Pisanje domaće zadaće vikendom*

Iz grafičkog prikaza 5. vidljivo je da su za vrijeme redovite nastave najčešći odgovori roditelja da njihova djeca domaću zadaću vikendom pišu vrlo rijetko (33,30%) ili povremeno (31,20%). Da djeca nikad ne pišu domaću zadaću vikendom odgovorilo je 14,30% ispitanika, a odgovor „redovito“ dalo je 21,20% ispitanika. S druge strane, odgovor „redovito“ najčešći je odgovor za vrijeme online nastave te ga je odabralo 35,10% ispitanika, odnosno 13,9% ispitanika više u odnosu na redovitu nastavu. Nakon redovitog pisanja domaće zadaće vikendom za vrijeme online nastave, sljedeći najčešće biran odgovor bilo je povremeno pisanje domaće zadaće s 25,10% ispitanika, zatim „vrlo rijetko“ s 23,40% ispitanika, a za odgovor „nikad“ odlučilo se 16,50% ispitanika.

Pisanje domaće zadaće vikendom rezultat je roditeljskog usmjeravanja djetetovih navika koje se tiču izvršavanja domaće zadaće, ali i prakse učitelja/učiteljice o zadavanju domaće zadaće petkom. Raspodjela dobivenih odgovora i zastupljenosti istih sugeriraju na različite pojavnosti navedenih čimbenika.

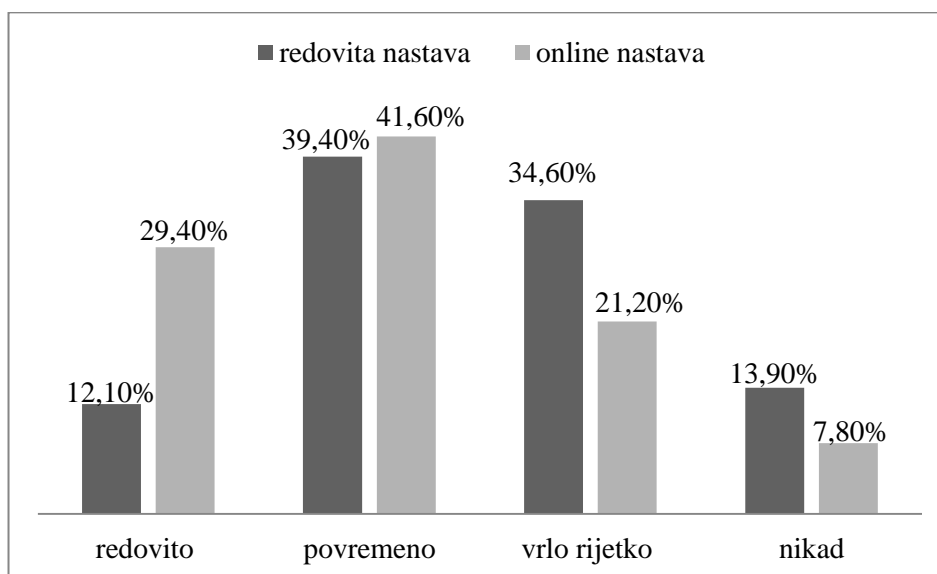
Tablica 5. Razlike u mišljenju roditelja o tome koliko često njihovo dijete mora pisati domaću zadaću vikendom za vrijeme redovite i online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja

	Prebivalište	N	M	SD	Md	Min	Max	p
Redovita nastava	Selo	109	2,22	0,936	2,0	1	4	0,006
	Grad	122	2,57	0,987	3,0	1	4	
Online nastava	Selo	109	2,01	1,076	2,0	1	4	0,006
	Grad	122	2,39	1,088	2,0	1	4	

Obradom podataka hipoteza 1.5. *Ne postoji statistički značajna razlika u mišljenju roditelja o tome koliko često njihovo dijete mora pisati domaću zadaću vikendom za vrijeme redovite nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja se odbacuje* jer je koeficijent značajnosti ($p=0,006$) manji od 0,05 iz čega proizlazi da postoji statistički značajna razlika u mišljenju roditelja s obzirom na njihovo prebivalište. Roditelji ruralne sredine ($M=2,22$, $Md=2,0$) u prosjeku smatraju da njihovo dijete za vrijeme redovite nastave češće mora pisati domaću zadaću vikendom nego li roditelji urbane sredine ($M=2,57$, $Md=3,0$).

Hipoteza 2.5. *Ne postoji statistički značajna razlika u mišljenju roditelja o tome koliko često njihovo dijete mora pisati domaću zadaću vikendom za vrijeme online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja se odbacuje* jer je koeficijent značajnosti ($p=0,006$) manji od 0,05 iz čega proizlazi da postoji statistički značajna razlika u mišljenju roditelja s obzirom na njihovo prebivalište. Roditelji ruralne sredine ($M=2,01$, $Md=2,0$) u prosjeku smatraju da njihovo dijete za vrijeme online nastave češće mora pisati domaću zadaću vikendom nego li roditelji urbane sredine ($M=2,39$, $Md=2,0$).

7.6. Korištenje različitih izvora znanja u pisanju domaće zadaće

Grafički prikaz 6. *Korištenje različitih izvora znanja u pisanju domaće zadaće*

Iz grafičkog prikaza 6. vidljivo je da se ispitanici po pitanju korištenja različitih izvora znanja (enciklopedije, Internet i sl.) u pisanju domaće zadaće kod redovite i online nastave najviše slažu u odgovoru „povremeno“. Kod redovite nastave navedeni odgovor je odabralo 39,40% ispitanika, a kod online nastave 41,60% ispitanika. Najveća razlika u mišljenju ispitanika u odnosu redovita-online nastava vidljiva je u odgovoru „redovito“. Za vrijeme redovite nastave za navedeni odgovor odlučilo se 12,10% ispitanika, dok se za vrijeme online nastave za isti odlučilo 17,3% ispitanika više, točnije 29,40% ispitanih roditelja. Da učenici vrlo rijetko moraju koristiti različite izvore znanja kako bi uspješno izvršili domaću zadaću za vrijeme redovite nastave smatra 34,6% ispitanika, a za vrijeme online nastave 21,20% ispitanika. Za odgovor „nikad“ odlučilo se 13,90% ispitanika za vrijeme redovite nastave, a 7,80% za vrijeme online nastave.

„Za bilo koji oblik domaće zadaće učenici mogu koristiti različite dostupne izvore informacija, od klasičnih tiskanih izvora (udžbenika, enciklopedija, popularnih ili znanstvenih časopisa i sl.) do suvremenih elektronskih oblika“ (Bulić i Kostović-Vranješ, 2019, str. 114). Rezultati ovog istraživanja pokazali su kako je različitost u korištenju izvora znanja zastupljenija za vrijeme online nastave nego li za vrijeme redovite nastave.

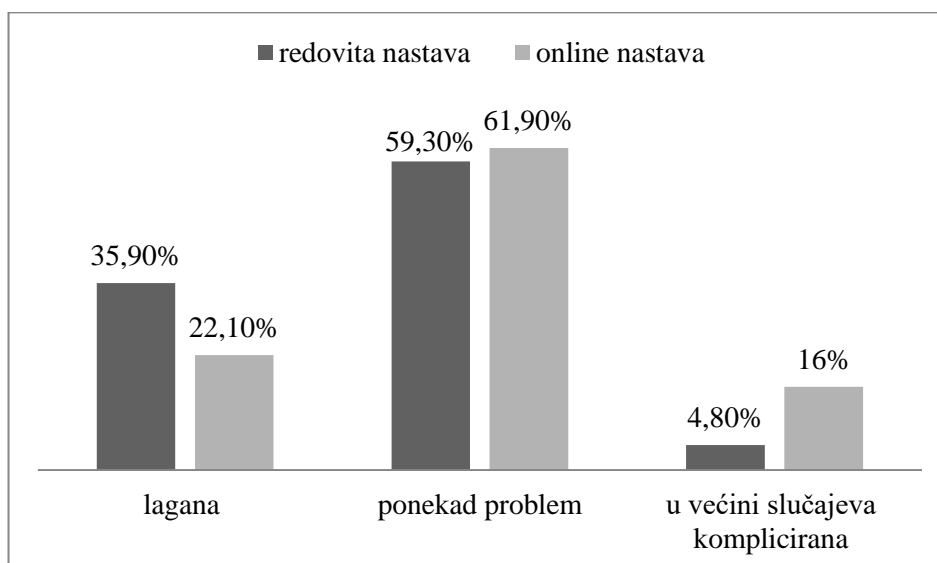
Tablica 6. Razlike u mišljenju roditelja o tome koliko često njihovo dijete mora koristiti više različitih izvora znanja kako bi riješilo domaću zadaću za vrijeme redovite i online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja

	Prebivalište	N	M	SD	Md	Min	Max	p
Redovita nastava	Selo	109	2,42	0,842	2,0	1	4	0,168
	Grad	122	2,57	0,908	3,0	1	4	
Online nastava	Selo	109	1,90	0,892	2,0	1	4	0,004
	Grad	122	2,23	0,889	2,0	1	4	

Obradom podataka hipoteza 1.6. *Ne postoji statistički značajna razlika u mišljenju roditelja o tome koliko često njihovo dijete mora koristiti više različitih izvora znanja kako bi riješilo domaću zadaću za vrijeme redovite nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja* se prihvaća jer je koeficijent značajnosti ($p=0,168$) veći od 0,05. Roditelji ruralne ($M=2,42$, $Md=2,0$) i urbane ($M=2,57$, $Md=3,0$) se ne razlikuju u mišljenju o učestalosti njihovog djeteta da koristi različite izvore znanja kako bi uspješno riješilo domaću zadaću za vrijeme redovite nastave.

Hipoteza 2.6. *Ne postoji statistički značajna razlika u mišljenju roditelja o tome koliko često njihovo dijete mora koristiti više različitih izvora znanja kako bi riješilo domaću zadaću za vrijeme online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja* se odbacuje jer je koeficijent značajnosti ($p=0,004$) manji od 0,05 iz čega proizlazi da postoji statistički značajna razlika u mišljenju roditelja s obzirom na njihovo prebivalište. Roditelji ruralne sredine ($M=1,90$, $Md=2,0$) u prosjeku smatraju da njihovo dijete češće mora koristiti različite izvore znanja kako bi riješilo domaću zadaću za vrijeme online nastave, nego li roditelji urbane sredine ($M=2,23$, $Md=2,0$).

7.7. Težina domaće zadaće

Grafički prikaz 7. *Težina domaće zadaće*

Iz grafičkog prikaza 7. vidljivo je kako je kako više od polovice ispitanika i za vrijeme redovite (59,30%) i za vrijeme online (61,90%) nastave smatra kako je domaća zadaća ponekad problem. Kod redovite nastave, laganom je domaću zadaću okarakteriziralo 35,90% ispitanika, a kod online nastave 13,8% ispitanika manje, točnije 22,10% ispitanika. Najrjeđe biran odgovor bio je da je domaća zadaća u većini slučajeva komplicirana. Kod redovite nastave navedeni je odgovor odabralo tek 4,80% ispitanika, a kod online nastave 16% ispitanika.

Promatrajući učestalost biranja ponuđenih odgovora u odnosu redovita-online nastava, uočava se da roditelji u prosjeku smatraju domaću zadaću težom za vrijeme online nastave nego li za vrijeme redovite nastave. Uspoređujući dobivene rezultate s rezultatima istraživanja Sokola iz 2005.g. (jednostavna za rješavanje 33,3%, ponekad problem 62,3%, teško rješiva ili nepotrebno opterećenje 4,4%) te rezultatima istraživanja Sokola i Vrbošić 2013.g. (jednostavna za rješavanje 48,3%, ponekad problem 51,7%, teško rješiva ili nepotrebno opterećenje 6,9%) uočava se da se stav roditelja o težini domaće zadaće (za vrijeme redovite nastave) nije pretjerano promijenio jer je slična raspodjela odgovora dobivena i u ovom istraživanju.

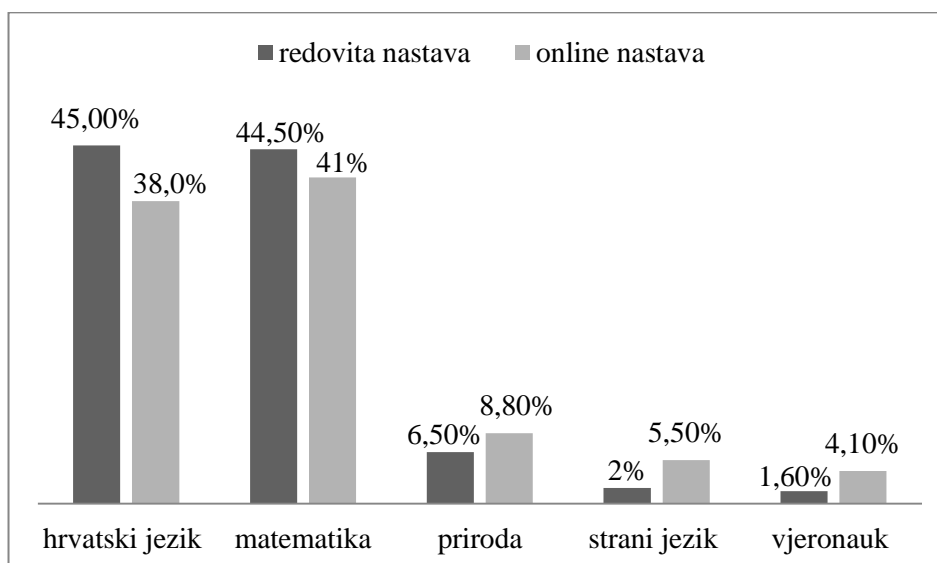
Tablica 7. Razlike u mišljenju roditelja o težini domaće zadaće za vrijeme redovite i online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja

	Prebivalište	N	M	Sd	Md	Min	Max	p
Redovita nastava	Selo	109	1,80	0,557	2,0	1	3	0,05
	Grad	122	1,59	0,542	2,0	1	3	
Online nastava	Selo	109	2,08	0,640	2,0	1	3	0,001
	Grad	122	1,81	0,565	2,0	1	3	

Obradom podataka hipoteza 1.7. *Ne postoji statistički značajna razlika u mišljenju roditelja o težini domaće zadaće za vrijeme redovite nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja* se prihvaća jer je koeficijent značajnosti $p=0,05$, odnosno nema dovoljno dokaza da se roditelji ruralne ($M=1,80$, $Md=2,0$) i urbane ($M=1,59$, $Md=2,0$) razlikuju u mišljenju o težini domaće zadaće.

Hipoteza 2.7. *Ne postoji statistički značajna razlika u mišljenju roditelja o težini domaće zadaće za vrijeme online nastave s obzirom na mjesto prebivališta roditelja* se odbacuje jer je koeficijent značajnosti ($p=0,001$) manji od 0,05 iz čega proizlazi da postoji statistički značajna razlika u mišljenju roditelja s obzirom na njihovo prebivalište. Roditelji urbane sredine ($M=1,81$, $Md=2,0$) u prosjeku češće smatraju domaću zadaću laganom nego li roditelji ruralne sredine ($M=2,08$, $Md=2,0$).

7.8. Predmeti s najviše domaće zadaće

Grafički prikaz 8. *Predmeti s najviše domaće zadaće*

U grafičkom prikazu 8. navedeni su najčešći odgovori na pitanje otvorenog tipa u kojem su ispitanici trebali navesti 2 predmeta iz kojih njihovo dijete dobiva najviše domaće zadaće. Iz grafičkog prikaza vidljivo je kako su hrvatski jezik i matematika i kod redovite i kod online nastave predmeti iz kojih učenici dobivaju najviše domaće zadaće. Priroda, strani jezik i vjeronauk imaju veći postotak ispitanika kod online nastave, nego li kod redovite nastave. Osim navedenih odgovora, za vrijeme redovite nastave 3 su ispitanika navela da dijete iz svih predmeta podjednako dobiva domaću zadaću. Za vrijeme online nastave, 2 su ispitanika navela likovnu kulturu kao predmet s najviše domaće zadaće te 10 ispitanika smatra da dijete iz svih predmeta podjednako dobiva domaću zadaću.

Da su hrvatski jezik i matematika predmeti s najviše domaće zadaće potvrdila su i prijašnja istraživanja. Kod istraživanja Sokola (2005) te Sokola i Vrbošić (2013) na pitanje o predmetu iz kojeg se zadaje domaća zadaća, hrvatski jezik i matematika predmeti su koji predvode brojem ispitanika.

Rezultati istraživanja pokazuju da se roditelji ruralnih i urbanih sredina u svojim mišljenjima o domaćoj zadaći češće slažu kod redovite nastave, nego li kod online nastave. U pogledu domaće zadaće za vrijeme redovite nastave, dvije su statistički značajne razlike u mišljenju roditelja s obzirom na mjesto njihova stanovanja. Roditelji urbanih i ruralnih sredina razlikuju se po pitanju učestalosti pružanja pomoći vlastitom djetetu u pisanju domaće zadaće te koliko je često ono mora pisati vikendom. Roditelji ruralnih sredina skloniji su češćem pomaganju kod pisanja i izvršavanja domaće zadaće. Razlog tome je što seoske sredine svojom veličinom i strukturom, za razliku od urbanih, osiguravaju veću povezanost škole i zajednice te su roditelji posljedično aktivnije uključeni u odgoj i obrazovanje vlastite djece (Miljević-Ridički, Pahić i Vizek Vidović, 2011). Pisanje domaće zadaće vikendom također je prema mišljenju roditelja učestalije kod učenika ruralnih sredina, a spomenuta se razlika odnosi i na redovitu i na online nastavu.

Osim pisanja domaće zadaće vikendom, kad je u pitanju mišljenje roditelja o domaćoj zadaći za vrijeme online nastave, postoje još 3 statistički značajne razlike. Navedene se tiču učestalosti roditelja u pisanju domaće zadaće umjesto vlastitog djeteta, korištenja različitih izvora znanja prilikom pisanja domaće zadaće te procjene roditelja o težini domaće zadaće. Pritom roditelji ruralnih sredina, zbog tradicionalnijeg poimanja, češće na sebe preuzimaju pisanje domaće zadaće, smatraju kako njihova djeca češće moraju koristiti više različitih izvora znanja kako bi uspješno riješila zadane zadatke te da češće pišu domaću zadaću vikendom, a činjenica da zadaću procjenjuju težom nego li roditelji urbanih sredina mogla bi se povezati s nižom stopom obrazovanosti ruralnog stanovništva. Jedina pitanja kod kojih ne postoje statistički značajne razlike, ni za vrijeme redovite ni za vrijeme online nastave, pitanja su o vremenu potrebnom za izvršavanje domaće zadaće i razlogu zbog kojih roditelji rješavaju spomenute. Bez obzira na mjesto stanovanja, roditelji se ne razilaze u mišljenjima zbog čega pišu domaću zadaću, niti o tome koliko njihovo dijete dnevno provodi vremena u pisanju iste iz čega slijedi pretpostavka da je količina vremena povezana s drugim čimbenicima kao što je motivacija, težina zadanih zadataka, dobu dana kada se piše domaća zadaća i sl. S obzirom da je u istraživanju sudjelovao 231 ispitanik, na temelju dobivenih rezultata mogu se izvesti indikativni zaključci, međutim za stvaranje cjelovite slike mišljenja roditelja o domaćoj zadaći predlaže se istraživanje na većem uzorku roditelja kako bi se potpunije identificirale sličnosti i razlike u rezultatima istraživanja.

8. ZAKLJUČAK

Domaća zadaća neizostavna je sastavnica obrazovanja za brojne učenike ne samo hrvatskih škola, već i škola diljem svijeta. Njome učenici već od 1. razreda osnovne škole uvježbavaju i ponavljaju sadržaje iznesene tijekom odgojno-obrazovnog procesa, usavršavaju ovladavanje osnovnim vještinama kao što su čitanje i pisanje, uče se savjesnom obavljanju obveza te se privikavaju na opsežniji rad koji će od njih iziskivati prelazak u svaki viši razred. Iako je pisanje i izvršavanje domaće zadaće odgovornost učenika, roditelji imaju neizmjerljivo važnu ulogu u pružanju motivacije i potpore, omogućavanju potrebnih i adekvatnih uvjeta rada, zauzimanju prikladnog stava prema domaćoj zadaći kojim će utjecati na pozitivan stav učenika prema domaćoj zadaći te se njihova uloga također ogleda kroz pomoć oko organizacije vremena pisanja.

Posljednje navedena uloga posebice je došla do izražaja tijekom online nastave koja je od roditelja zahtijevala veću uključenost što su potvrdili i rezultati ovog istraživanja. Roditelji su češće pomagali svojoj djeci u pisanju domaće zadaće za vrijeme online nastave. Razlog za učestalijim pomaganjem roditelja za vrijeme online nastave leži i u činjenici što su zatvaranjem škola i prelaskom na nastavu putem informacijsko-komunikacijske tehnologije, zatvoreni i produženi boravci koji su dotad dijela roditelja oslobađali brige oko domaće zadaće za vrijeme redovite nastave. Online nastava potaknula je učenike na različitost u korištenju izvora znanja što i ne čudi jer su zbog okolnosti situacije, uz dotad prisutne udžbenike i radne bilježnice, televizija, računalo pa čak i mobitel postali glavni izvori znanja. Da roditelji smatraju domaću zadaću težom za vrijeme online nastave, govori o važnosti neposrednog odgojno-obrazovnog rada, ali i o činjenici da su se roditelji i učenici prvi put susreli s takvim načinom rada. Pritom se roditelji ruralnih sredina izdvajaju svojim mišljenjem o domaćoj zadaći procjenjujući da je za njezino rješavanje potrebno više različitih izvora znanja i češći rad vikendom s čime je povezan i njihov ukupan dojam o težini domaće zadaće. Osim što je rangiraju težom nego li roditelji urbanih sredina, roditelji ruralnih sredina češće se nalaze i u ulozi učenika. Rezultati istraživanja koji su pokazali da je značajan broj roditelja sklon pisanju domaće zadaće umjesto vlastitog djeteta i za vrijeme redovite i za vrijeme online nastave ukazuju na neodgovarajući pristup roditelja i njihovu nedovoljnu osvještenost o svrsi i ciljevima domaćih zadaća.

Bez obzira na različita stajališta o domaćim zadaćama kao pozitivnim ili negativnim čimbenicima koji utječu na uspjeh učenika, ista se u većini škola zadaje i smatra obveznim radom učenika. Stoga je važno da se škole, odnosno učitelji kroz različite radionice aktivnije uključe u educiranje roditelja o pristupu prema domaćoj zadaći. Na taj način roditelji bi dobili smjernice kako pomoći djetetu oko zadaće, odnosno kako biti diskretno prisutan roditelj te bi im bila ukazana važnost samostalnog pisanja domaće zadaće i pozitivni učinci takvog rada. Rezultati istraživanja pokazali su i kako roditelji pišu domaće zadaće uglavnom zbog nedostatka djetetove motivacije ili koncentracije što je u poveznici s vremenom koje učenici provode u pisanju iste. Stoga je zadatak učitelja pomno voditi računa o količini domaće zadaće koja se zadaje da bi njezina svrha i ciljevi bili u potpunosti ostvareni, a njezin doprinos obrazovnom uspjehu učenika bio što veći.

LITERATURA

1. Bulić, M. i Kostović-Vranješ, V. (2019). Utjecaj e-učenja na samoodgovornost učenika pri izvršavanju domaćih zadaća. *Školski vjesnik: časopis za pedagoškijsku teoriju i praksu*, 68 (1), 112-126.
2. Canter, L. i Hausner, L. (2002). *Domaća zadaća bez suza – priručnik za roditelje: kako motivirati dijete da piše domaću zadaću i postigne uspjeh u školi*. Zagreb: Naklada Kossin.
3. Cooper, H., Lindsay, J. J. & Nye, B. (2000). Homework in the Home: How Student, Family, and Parenting-Style Differences relate to the Homework Process. *Contemporary Educational Psychology*, 25, 464-487.
4. Corno, L. & Xu, J. (2004). Homework as the Job of Childhood. *Theory into Practice*, 43 (3), 227-233.
5. Cosden, M., Morrison, G., Albanese, A. L. & Macias, S. (2001). When Homework is not Home Work: After-School Programs for Homework Assistance. *Educational Psychologist*, 36 (3), 211-221.
6. Di Pietro, P. (2009). *Kako preživjeti djetetovu školu: poticaji za uspješno bavljenje domaćim zadaćama, odnosima s učiteljicom, razrednim okupljanjima i izletima*. Rijeka: Izdavački centar Rijeka.
7. Doutlik, K. (2011). Čimbenici zadovoljstva i nezadovoljstva učitelja radom u produženom boravku. *Školski vjesnik: časopis za pedagoškijsku teoriju i praksu*, 60 (4), 427-443.
8. Đukić, D. i Mađarić, S. (2012). Online učenje u hrvatskom visokom obrazovanju. *Tehnički glasnik*, 6 (1), 69-72.
9. Godwin, J. C. (2020). Future of Education Post Pandemic COVID-19: Online VS Classroom Learning – Redefining Education. *The Researchers*, 6(2), 23-30.
10. Hoover-Dempsey, K. V., Battiato, A. C., Walker, J. M. T., Reed, R. P., DeJong, J. M. & Jones, K.P. (2001). Parental Involvement in Homework. *Educational Psychologist*. 36(3), 195-209.
11. Howe, M. J. A. (2002). *Psihologija učenja – priručnik za nastavnike*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
12. Huzjak, M. (2010). Obrazovanje na distancu i e-učenje u likovnoj kulturi. *Metodika*, 11 (20), 8-22.

13. Kohn, A. (2007). Rethinking Homework. *Principal Arlington*, 86 (3), 35.
<https://www.alfiekohn.org/article/rethinking-homework/> (11.8.2020.)
14. Kralovec, E. & Buell, J. (2001). End Homework now. *Educational Leadership*, 58 (7), 39-42.
15. Lovrentjev, A. (2005). *Škola koja voli mene 1 – didaktički priručnik za rad u nastavi i produženom boravku prvog razreda*. Zagreb: DiVič.
16. Lovrentjev, A. (2005). *Škola koja voli mene 2 – didaktički priručnik za rad u nastavi i produženom boravku 2. razreda OŠ*. Zagreb: DiVič.
17. Marzano, J. R. & Pickering, J. D. (2007). Special topic: The case for and against homework. *Educational Leadership*, 64 (6), 74-79.
18. Marzano, J. R., Pickering, J. D. & Pollock, E. J. (2006). *Nastavne strategije: kako primijeniti devet najuspješnijih nastavnih strategija*. Zagreb: Educa.
19. Matijević, M. i Radovanović, D. (2011). *Nastava usmjerena na učenika*. Zagreb: Školske novine.
20. Miljević-Ričički, R., Pahić, T. i Vizek Vidović, V. (2011). Suradnja roditelja i škole u Hrvatskoj: sličnosti i razlike urbanih i ruralnih sredina. *Sociologija i prostor: časopis za istraživanje prostornoga i sociokulturnog razvoja*, 49 (2), 165-184.
21. Moneva, J. C., Japos, L. C. & Ohayas, R. L. (2020). Parental Motivation and Achievement. *International Journal of Social Science Research*, 8 (2), 102-115.
22. MZO (2019). Pravilnik o organizaciji i provedbi produženog boravka u osnovnoj školi.
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_06_62_1222.html (20.7.2020.)
23. MZO (2020). Preporuke o organizaciji radnog dana učenika tijekom održavanja nastave na daljinu.
<https://mzo.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Vijesti/2020/Preporuke%20o%20organizaciji%20radnog%20dana%20ucenika%20tijekom%20odrzavanja%20nastave%20na%20daljinu.pdf> (2.8.2020.)
24. MZO (2020). Upute za vrednovanje i ocjenjivanje tijekom nastave na daljinu.
<https://mzo.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Obrazovanje/Upute-za-vrednovanje/Upute%20za%20vrednovanje%20i%20ocjenjivanje%20tijekom%20nastave%20na%20daljinu.pdf> (3.8.2020.)
25. MZO (2008). Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi.
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_07_87_2789.html (7.6.2020.)

26. Onyema, E. M., Eucheria, N. C., Obafemi, F. A., Sen, S., Atonye, F. G., Sharma, A. & Alsayed, A. O. (2020). Impact of Coronavirus Pandemic on Education. *Journal of Education and Practice*. 11 (13), 108-121.
27. OŠ „Fran Krsto Frankopan“ (2017). Plan i program produženog boravka <http://osnovnaskolarkr.hr/baska/wp-content/uploads/PLAN-I-PROGRAM-PRODU%C5%BDENOG-BORAVKA2c-P%C5%A0-BA%C5%A0KA2c.pdf> (20.7.2020.)
28. OŠ Ljubešćica (2017). Godišnji plan i program rada u produženom boravku <http://osljubescica.skole.hr/upload/osljubescica/images/static3/607/File/Godi%C5%A1nji%20plan%20i%20program%20rada%20produ%C5%BEenog%20boravka.pdf> (20.7.2020.)
29. Patall, E. A., Cooper, H. & Robinson, J. C. (2008). Parent involvement in Homework: A Research Synthesis. *Review of Educational Research*, 78, 1039-1101.
30. Silinskas, G., Lerkkanen, M., Niemi, P. & Nurmi, J. (2012). Children's poor academic performance evokes parental homework assistance – But does it help?. *International Journal of Behavioral Development*, 1-13.
31. Sokol, S. (2005). Svrha domaćih zadaća u osnovnoj školi. *Život i škola*, 13, 106-117.
32. Sokol, S. i Vrbošić, V. (2017). Domaća zadaća između teorije i prakse. *Život i škola*, 2, 97-112.
33. Sokol, S. i Vrbošić, V. (2013). Homework – the exception and not the rule. *Život i škola*, 29, 79-93.
34. Šafarić Novak, M. (2017). Spiralne tjedne domaće zadaće. *Poučak: časopis za metodiku i nastavu matematike*, 18 (72), 48-64.
35. Xu, J. (2013). Why Do Students Have Difficulties Completing Homework? The need for Homework Management. *Journal of Education and Training Studies*. 1 (1), 98-105.
36. Yavich, R. & Davidovitch, N. (2020). Homework: At Home or at School? – Attitudes of Teachers, Parents and the General Public: A Case Study. *International Educational Studies*, 13 (6), 170-179.

7. Navedite 2 predmeta iz kojih je vaše dijete dobivalo najviše domaće zadaće tijekom redovite nastave.

8. Koliko se često dogodilo da ste bili primorani pisati domaću zadaću umjesto vašeg djeteta (primjerice pisati lektiru, sastavak, rješavati radne bilježnice) za vrijeme redovite nastave:

- a) redovito
- b) povremeno
- c) vrlo rijetko
- d) nikad

9. Ukoliko ste na prethodno pitanje zaokružili odgovor d), preskočite ovo pitanje. Razlog zbog kojeg ste bili primorani preuzeti rješavanje domaće zadaće je zbog toga što:

- a) domaća zadaća je preteška
- b) zadaci su nejasni i nerazumljivi
- c) manjak djetetove motivacije ili koncentracije

10. Koliko često je vaše dijete moralo pisati domaću zadaću za vikend za vrijeme redovite nastave?

- a) redovito
- b) povremeno
- c) vrlo rijetko
- d) nikad

11. Koliko je često vaše dijete moralo rabiti druge izvore znanja kako bi riješilo domaću zadaću, primjerice Internet, enciklopedije i sl. za vrijeme redovite nastave?

- a) redovito
- b) povremeno
- c) vrlo rijetko
- d) nikad

12. Kakva je za vaše dijete bila domaća zadaća po težini za vrijeme redovite nastave?

- a) lagana
- b) ponekad problem
- c) u većini slučajeva komplicirana

Pitanja 13.,14.,15.,16.,17.,18.,19.,20., se odnose na online nastavu.

13. Vrijeme koje vaše dijete dnevno provodi u pisanju domaće zadaće tijekom online nastave:

- a) 10-30 minuta
- b) 30-60 minuta
- c) 60-120 minuta
- d) više od 120 minuta

14. Koliko često pomažete vašem djetetu prilikom pisanja domaće zadaće za vrijeme online nastave:

- a) svaki dan
- b) dva do tri puta tjedno
- c) jednom u dva tjedna
- d) jednom mjesečno
- e) nikad

15. Navedite 2 predmeta iz kojih vaše dijete dobiva najviše domaće zadaće tijekom online nastave.

16. Koliko se često dogodi da ste primorani pisati domaću zadaću umjesto vašeg djeteta (primjerice pisati lektiru, sastavak, rješavati radne bilježnice) za vrijeme online nastave:

- a) redovito
- b) povremeno
- c) vrlo rijetko
- d) nikad

17. Ukoliko ste na prethodno pitanje zaokružili odgovor d), preskočite ovo pitanje. Razlog zbog kojeg ste bili primorani preuzeti rješavanje domaće zadaće je zbog toga što:

- a) domaća zadaća je preteška
- b) zadaci su nejasni i nerazumljivi
- c) manjak djetetove motivacije ili koncentracije

18. Koliko često vaše dijete mora pisati domaću zadaću za vikend za vrijeme online nastave?

- a) redovito
- b) povremeno
- c) vrlo rijetko
- d) nikad

19. Koliko često vaše dijete mora rabiti druge izvore znanja kako bi riješilo domaću zadaću, primjerice Internet, enciklopedije i sl. za vrijeme online nastave?

- a) redovito
- b) povremeno
- c) vrlo rijetko
- d) nikad

20. Kakva je za vaše dijete domaća zadaća po težini za vrijeme online nastave?

- a) lagana
- b) ponekad problem
- c) u većini slučajeva komplicirana

Kratka biografska bilješka

Tamara Kušter rođena je 17. veljače 1997. g. u Varaždinu. Osnovnu školu završila je u Ludbregu, nakon čega upisuje Prvu gimnaziju Varaždin, opći smjer. Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu – Odsjek u Čakovcu upisuje 2015. g., smjer razredna nastava, modul hrvatski jezik. Dvostruka je dobitnica Godišnje nagrade za izvrsnost Rotary kluba Ludbreg, u kategoriji učenika srednjih škola te redovitih studenata.

Izjava o samostalnoj izradi rada

Ja, Tamara Kušter, izjavljujem da sam diplomski rad „Mišljenje roditelja o domaćoj zadaći“ izradila samostalno služeći se provedenim istraživanjem i navedenom literaturom uz stručno vodstvo mentora doc. dr. sc. Gorana Lapata kojemu se zahvaljujem na pruženoj podršci, savjetima i usmjeravanju tijekom izrade diplomskog rada.

U Čakovcu, rujan 2020.

Potpis:
